

Denarni presežki za izvoz

Izvršni svet občinske skupščine bo vsak mesec spremljal priliv sredstev za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti

V začetku maja in avgusta letos so bile na podlagi usmeritev republiškega izvršnega sveta in sklepa koordinacijske komisije za družbene dejavnosti v Ljubljani nižane prispevne stopnje v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti za 0,1 odstotka. Kljub temu pa so se ob polletnem izračunu na njihovih računih še vedno nabirali denarni presežki. Šest bežigradskih sisov za družbene dejavnosti je do konca julija zbralo skupaj 965.402.000,00 dinarjev, največ na področju zdravstva, najmanj pa v raziskovalnih dejavnostih. Skupno so v tem obdobju bežigradske samoupravne interesne skupnosti za družbene dejavnosti zbrale 57.794.000,00 dinarjev presežkov. V tem znesku pa niso všteti podatki skupnosti za zaposlovanje, ki jih do sredine septembra še ni zbrala.

Člani bežigradskega izvršnega sveta so na svoji septembrski seji ugotovili, da so presežki posledica še prepočasne uresničevanja nižanih prispevnih stopenj. Zato bo ta denar, ki se je nakopičil do prvega dne letošnjega avgusta, na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma, namenjen pospeševanju izvoza. Ta dokument je do 7. septembra podpisalo že 41,3 odstotkov vseh bežigradskih organizacij združenega dela, ker pa podpisovanje še teče, je podpisnikov iz dneva v dan več.

15 odstotkov vsega denarja tistih samoupravnih interesnih skupnosti za družbene dejavnosti, kjer bodo zabeležili presežke tudi po 1. avgustu letos, bo v skladu z intervencijskim zakonom zadržala Služba družbenega knjigovodstva vse do tlej, ko teh presežkov ne bo več.

Do ponovnega zniževanja prispevnih stopenj pa, kot vse kaže, ne bo prišlo.

V naši občini je zanimiv tudi podatek, da samoupravna interesna skupnost za socialno skrbstvo sploh nima presežkov, so menili člani bežigradskega izvršnega sveta. Menili so, da bi morali v prihodnje temeljito pregledati tudi finančno stanje ostalih enajstih samoupravnih interesnih skupnosti poleg družbenih dejavnosti, saj je mogoče, da ostaja preveč denarja tudi drugje.

VIDA PETROVČIČ

RAZISKOVALNA SKUPNOST

Izsledki za uporabo v praksi

Občinska raziskovalna skupnost Ljubljana Bežigrad je v letu 1981. financirala raziskovalno nalogo z naslovom »Tipska reparaturna varilska delavnica kot obrat za vzdrževanje in kot obrtna delavnica«. Izvajalec naloge je bil Inštitut za varilstvo SRS z nosilcem Martinom Pograjcem.

Objavljamo izveček naloge, da bi izsledki prišli v uporabo in vsakdanjo prakso.

Tipska reparaturna varilska delavnica kot obrat za vzdrževanje

Asfalt zalivajo z lastnim znojem

Nekatere ulice v Savskem naselju so bile že dobera razpokane. Vdrtnine so ogrožale normalen promet. Poleti so ulice dobile novo asfaltno prevleko. Dela so za letos končana, vseeno pa velja zapisati še nekaj besed.

Pri izredno napornem delu (vroči sončni dnevi in temperaturi asfalta 180 stopinj Celzija) naletimo pogosto na skoraj nerazumljive probleme je dejal vodja delovne skupine Jože Novak. Vozniki ne upoštevajo prometnih znakov »DELO NA CESTI« in omejitve, ki so sicer pri teh popravilih le kratkotrajne. Premikajo in odstranjajo zaporne oznake ter nestrpnost kritizirajo delavce, če morajo za to vrnjajkom čakati le toliko časa, da strese asfaltno maso. Kritizirajo tudi stanovalci, ki so dopoldne doma, češ: delavci delajo prepočasi in posedajo. Sistem dela je pač razporejen po vrstnem redu, ki se ga ne da preskočiti: vrtnje, odvoz odpadnega asfalta in nadomestitev nove mase. Z vrtnjem gredo tako daleč,



Foto: I. P.

za kolikor vedo, da bodo lahko še isti dan pokrili, posedajo pa pač takrat ko čakajo na tovarnjak z novo maso. Tudi stroji in tovarnjaki se kdaj pa kdaj pokvarijo in zopet je treba čakati

in – posedati. Vse to pa morda dobi in sosedje vidijo. Pa bi bilo dobro delavce pogledati od blizu tudi takrat, ko grabijo asfaltno maso, takrat ko vročina bolj tolče od spodaj kot od

zgoraj in ko asfalt zalivajo z lastnim znojem. Potlej se ne bomo več spogledovali nad vmesnimi trenutki počitka.

IVANKA POLANEC

nje in kot obrtna delavnica je lahko kot samostojna vzdrževalna enota v okviru večje delovne organizacije ali kot samostojna delovna organizacija, ki opravlja reparaturna dela za splošno strojogradnjo, obrtnike in individualne naročnike.

V nalogi je obdelana tehnologija varjenja pri reparaturah, ki zajema reparaturo poškodovanih strojnih delov in konstrukcij z varjenjem, obnavljanje orodij z navarjanjem, varjenje litega železa, varjenje aluminija in njegovih zlitin, varjenje bakra in njegovih zlitin ter popravila s spajkanjem in popravila predmetov iz plastike z varjenjem.

Nadalje je podana izbira opreme in prostorska ureditev, oskrba z energijo in prežračevanje, varstvena oprema in kadri ter v prilogi načrt delavnice.

Pri vzdrževanju tipske reparaturne varilske delavnice kot obrata za vzdrževanje in kot obrtni delavnici, smo dosledno upoštevali naše gospodarske usmeritve glede zmanjševanja uvoza in zato vključili le domačo opremo. Izjema je le naprava za metalizacijo, ker ta hip še ni domačega proizvajalca, Zastrena gospodarska situacija ter energetska in surovinska kriza doma in v svetu sili individualnega potrošnika ter združeno delo, da skrajno racionalno izrablja energetske vire in surovine.

Kot veliko dopolnilo pri izvajanju ukrepov racionalizacije pa lahko nedvomno štejemo reparaturno tehniko varjenja, s katero lahko posežemo na vsa področja gospodarstva.

V delavnico sodi tudi intervencijsko vozilo, ki z optimalno opremo omogoča, da se velik del reparatur opravi v delavnicah naročnika ali celo na mestu nastanka poškodb.

S skrcenjem opreme na obseg, s katerim lahko pokrivamo potrebe po tej dejavnosti nekega kraja ali nekaj OZD, dobimo manjšo reparaturno varilsko delavnico kot obrtno delavnico, v kateri združuje svoje delo 4-5 delavcev.

Z minimalnimi prostorskimi premiki opreme v okviru delavnice (prehod na diesel agregat in aktiviranje večjega števila mest za plamensko varjenje), lahko delavnica obratuje tudi v fazi izrednega stanja (vojna, potres).

SOCIALNO-VARSTVENA POMOČ

Podatki za vso Ljubljano na enem mestu

Kaže, da bo tistim, ki so prejeli različne denarne pomoči – vse seveda najvišje – kmalu odklenalo. Nema ločeno se je zgodilo, da so si nekateri na račun »socialne ogroženosti« pretirano povečali dohodek, za druge, ki v pisanju prošnji niso bili tako vešč, pa je denarja zmanjkovalo. Občinske samoupravne interesne skupnosti socialnega varstva, socialnega skrbstva, otroškega varstva, skupnosti za zaposlovanje, izobraževanje, zdravstvo in stanovanjsko gospodarstvo bodo skupaj z izvršnimi sveti vseh občinskih skupščin Ljubljane in z Mestno skupnostjo socialnega varstva podpisale samoupravna sporazuma o uvedbi in potrebnem financiranju enake skupne evidence prejemnikov socialnovarstvenih pomoči, ki jo bo vodila skupna služba občinskih skupnosti zdravstvenega in socialnega varstva v Ljubljani.

Na ta način bo denarna pomoč bolj pravično razdeljena. Delavci in prebivalci naše republike bodo v bodoče zaposlili za kakršnokoli denarno pomoč v svojih organizacijah združenega dela ali v krajevnih skupnostih, kjer prebivajo, delavci iz drugih republik pa v občinah, kjer so zaposleni. Vloge bodo obravnavali pristojni organi po predhodnem obravnavanju mnenj krajevne skupnosti, organizacije združenega dela in podatkov o morebitnih drugih vrstah pomoči.

Ti podatki bodo na voljo tudi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in drugim.

V. P.

KURIRKA Z JEŽICE

Pripoved Marije Ravbar roj. Naglič

(Nadaljevanje in konec)

Sprejela me je Julka Fras, takrat žena Cirila Kalingerja, ki je stanoval v Mali vasi, sedaj Komanova ulica 2. Toda Cirilova mama se ni mogla sprijazniti z mojo prisotnostjo in po enem mesecu sem morala oditi drugam.

K sebi me je brez pomislekov vzela Polonca Klemente. Stanovala je na podstrešju pri Bohinčevih, v bližnji, sedaj Omahnovi ulici 23.

Ves ta čas sem kot terenska kurirka, h Kovačevi Marici, prinašala ali pa od nje odnašala pošto tudi po trikrat na teden. Dne 23. februarja 1942 pa sem pri njej rodila sina Franca.

Pri Marici sem ostala do 9. marca 1942, ko sem z otrokom odšla v Šmartno ob Savi, ki je tudi spadalo pod italijansko okupacijsko oblast. Nastanila sem se pri Minki Klopčič, po domače pri Ukačinovih. To je bila moja nova izhodiščna izhodiščna točka za kurirska pota. V tej vasi, pri Kašperjevih, je bil bunker

OF. V njem sem prevzemala tiskano gradivo OF in drugo pošto.

Ko so meseca maja 1942. v Šmartnem ob Savi Italijani aretirali Borisa Kraigherja in Franca Ravbarja, seveda oba pod drugima imenoma, sem morala obvestilo o tem takoj nesti na Ježico. Med potjo so me Italijani ustavili najmanj petkrat, češ, da ni dovoljeno hoditi iz vasi v vas. Zaradi narejene prijaznosti in zaradi majhnega otroka, ki sem ga peljala »k zdravniku« so me vedno spustili naprej in tako sem nalogo v redu opravila.

Ob koncu avgusta ali v začetku septembra meseca 1942. leta so Italijani odkrili bunker pri Kašperjevih in odpeljali Kašperjevo mamo. Bivanje pri Ukačinovih je postalo tudi zame prenevarno, zato mi je bilo naročeno, da naj odidem v Senebérje, k Pekovemu Janezu. Iz Senebérja sem še vedno hodila po pošto v Šmartno in sicer k Sokovim, vse do oktobra meseca 1942. Spominjam se, da je bila moja prva kurirska pot iz Šmartnega na

Ježico, 22 dni po porodu, 17. marca 1942. leta. Pošto in tiskano gradivo, predvsem »Slovenskega poročevalca«, ki je bil glasilo OF, sem skrila med posteljino ali pa med dvojno dno otroškega vozička.

V Šmartnem sem pošto oddajala pri Kašperju, Kovaču in Rojcu, v Senebérju pri Česnu, v Polju in Zdobrovi pri Mačkovi, v Jaršah pri Tavčarju in Smrajcu, na Ježici in v Mali vasi pri Boži Bašin, Zvonki Belcjan, Stefanu Snoju, Ivanki Kušarjevi, Tonetu Kušarju, Stani Gerku, Francku Zajčevi, Mirku Peruziju, ki je stanoval pri Erjavčevih, pri Francu Zarabcu in pri Nacetu Dovču, po domače Robidovemu. V Savljah sem oddajala pošto pri Zatljevih.

Meseca oktobra 1942 je prišel k meni nekdo in mi sporočil, da se moram umakniti, ker me nameravajo belogardisti aretirati. Po vojni mi je Ukačinova Minka povedala, da je bil to šmarnski mesar, Keber. Ko sem zvedela za aretacijo sem se ustrašila za otroka in se odločila,

da bom šla z njim na Črnuče, k očetu Franca Ravbarja, nato pa se vrnila v Senebérje. Čez Savo, v nemško okupacijsko cono, sem šla pri vasi Brod.

Nekdo me je videl in izdal. Že drugi dan zjutraj so me Nemci prišli iskat na dom in me odpeljali v Kamnik. Gestapo me je zadrževal 19 ur, toda ničesar ni zvedel od mene. Ker niso imeli drugega vzroka so me kaznovali zato, ker sem brez dovolilnice prekorčila nemškoitalijansko mejo. Kazen je znašala 350 nemških mark, zaslivanje in zapor pa je trajal 3 tedne. Ta čas je bil moj otrok pri Stefanu Ravbarju, očetu Franca Ravbarja-Viteza. To je bilo decembra meseca 1942. leta.

Ko so me po sodbi spustili domov, sem doma našla mamo samo. Medtem je namreč za bratom Rudim odšel v partizane še drugi brat, Stane. Nisem vedela kaj naj storim. Skrbelo me je tudi, kaj bo s sinom, starim rlti leto dni. Posvetovala sem se s Stefanom Ravbarjem in se potem odločila, da ostanem pri mami in pomagam OF kolikor bom mogla.

Potem sem odšla k črnuški terenski delavki OF, Tončki Tavčarjevi, po domače Katreževi, da bi dobila kakšno pomoč za mamo, ki je ostala sama z menoj. Ko sem čez 2 dni prišla nazaj k njej, me je zadelila za zbiranje hrane za partizane v Dobravi, kjer sva z mamo stanovali in kjer je bilo 6 domačij. Z veseljem

sem se lotila tega dela.

Nemci so me nadzorovali, zato sem morala biti zelo previdna. Spominjam se, da je neke noči nekdo na našo hruško nalepil lepak OF, čeprav smo bili dogovorjeni, da se na takšne in podobne načine ne sme kompromitirati terenske delavce OF. Nemci so me zaradi tistega letaka dolgo zadrževali. Mislili so, da vem kdo ga je pritrdil na hruško.

Po osvoboditvi sem nekega dne srečala v Ljubljani predvojno komunistko, Angelco Ocepko. Ni me spoznala, ko pa sem ji povedala, da sem pri njej pospravljala in pestovala njeno hčerko, ki jo je leta 1941. na skrivaj rodila v Mali vasi, se me je ranočno razveselila. Vprašala me je, če imam »Spomenico 1941«. Odgovorila sem ji, da nisem zaprosila zanjo, ona pa je menila, da sem jo zasluzila. Obljubila je, da bo skušala to vprašanje rešiti, ko bo ozdravela. Čez nekaj mesecev je umrla.

Leta 1958, meseca septembra je bila na Rašici, prvi slovenski vasi, ki jo je nemški okupator leta 1941. požgal, velika proslava, katere sta se udeležila tudi Edvard Kardelj in Boris Kraigher. Sama nisem bila takrat na Rašici, ker sem bila bolna, bil pa je moj sin, Franci. Z njim sta na Rašici govorila tudi Kardelj in Kraigher in ga vprašala, če sva že prevzela prilimek Francijevega očeta Franca Ravbarja-Viteza, narodnega heroja, ki sta ga oba zelo

dobro poznala. O tem je bilo po vojni večkrat govor, toda nisem se mogla odločiti. Takrat na Rašici pa je tovariša Kardelj zadolžil menda tovariša Kadunca iz Centralnega komiteja, da mi pomaga to zadevo urediti. Na okrajnem sodišču v Ljubljani smo jo uredili 30. junija 1959. leta. Sklep se glasi, da je Nagliča Franca »smatrati« kot rojenega v zakonu med menoj in Vitezom.

Še veliko zanimivih podrobnosti mi je Marija pripovedovala, čeprav tudi njo že izdaja spomin. Dala mi je tudi prepis sklepa okrajnega sodišča o zadevi zaradi katere meni, da je pri nekaterih Črnučanih v nemilosti. V utemeljitvi sklepa piše, da sta Mici in Franc hodila skupaj že leta 1939 in tudi to, da je bil Vitez tako značajan človek, da bi Mici gotovo poročil. S tem je sodišče tudi utemeljilo sklep o zakonski zvezi med njo in pokojnim Francem Ravbarjem-Vitezom.

V TV-15 je dne 19. aprila 1982. novinar Jože Čurin objavil razgovor z Marijo Ravbarjevo. Obljubil ji je, da ji bo dal prebrati kar bo napisal, vendar tega ni storil, ker jo takrat, ko jo je zaradi tega iskal, ni dobil. Tako je, žal, ostalo v članku več netočnosti zaradi katerih letijo njo novi očitki. Morda bo ta prispevek kaj razčistil in vplival na boljše, bolj razumevajoče in prijaznejše odnose med nekdanjimi sodelavci in soborci.

STANE KOMAN